

Vlaams
Parlement

vergadering **C33**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 7 november 2019

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Vera Jans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de eventuele uitbreiding van de mediarijchlijnen voor kwaliteitsvol en correct berichten over zelfdoding naar influencers – 219 (2019-2020)	4
VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over exclusiviteitscontracten en het opbieden voor schermgezichten bij de VRT – 232 (2019-2020)	7
VRAAG OM UITLEG van Klaas Sloomans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de VRT-uitzending van de ceremonie voor de 18e verjaardag van prinses Elisabeth – 231 (2019-2020)	10
VRAAG OM UITLEG van Tine Van den Brande aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over klimaatontkenners in duidingsprogramma's van de VRT – 331 (2019-2020)	13
VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over seksisme in de wereld van de klassieke muziek – 205 (2019-2020)	14
VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de beurzen voor het doorgeven van vakmanschap in een meester-leerlingtraject – 266 (2019-2020)	17
VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de Vlaamse cultuurprijzen Ultimas – 264 (2019-2020)	20
VRAAG OM UITLEG van Filip Brusselmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de overdracht van het Amerikaans Theater in Brussel – 207 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de creatie van een nieuwe Vlaamse culturele pool in het Amerikaans Theater in Brussel – 233 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Gustaaf Pelckmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de ambities van de Vlaamse Regering met het Amerikaans Theater in Brussel – 242 (2019-2020)	22

VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het actieplan leesbevordering
– 311 (2019-2020)

28

**VRAAG OM UITLEG van Vera Jans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de eventuele uitbreiding van de mediarijntlijnen voor kwaliteitsvol en correct berichten over zelfdoding naar influencers
– 219 (2019-2020)**

Voorzitter: mevrouw Freya Perdaens

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Ik heb een vraag over de eventuele uitbreiding van de mediarijntlijnen, die reeds sinds 2004 bestaan. Dat zijn richtlijnen die de media informeren en adviseren over hoe ze het best over zelfdoding kunnen rapporteren, spreken, schrijven. Onderzoek toonde aan dat dat van invloed is. Wanneer men op een goede manier over zelfdoding rapporteert, kan men in de hand werken dat mensen die met vragen zitten, sneller de stap naar de hulpverlening zetten. Maar onderzoek toonde ook aan dat als je over zelfdoding rapporteert op een manier die bijvoorbeeld heel veel details vrijgeeft, mensen sneller geneigd zijn om over te gaan tot het vertonen van copycatgedrag. De juiste berichtgeving op de juiste manier is dan ook van levensbelang.

De mediarijntlijnen bestaan sinds 2004, en dat is eigenlijk altijd een vrij moeilijk verhaal geweest. Aan de ene kant is er natuurlijk de absolute vrijheid van de media om te rapporteren op de manier waarop zij wensen, aan de andere kant is er onze vraag om met een aantal adviezen rekening te houden, net omdat ze zo van levensbelang zijn. Vorig jaar nog werd er naar aanleiding Netflix-reeks '13 Reasons Why' gevraagd of er adviezen konden worden opgemaakt om richtlijnen te kunnen meegeven aan fictiemakers. Ook daarvoor zijn er intussen adviezen ontwikkeld.

De manier waarop wij allen aan nieuwsgaring doen, is ondertussen bijzonder gewijzigd. Naast traditionele mediakanalen zoals de kranten, nieuwssites en televisie zijn de sociale media steeds populairder als nieuwsbron. Zeer populaire mensen op die sociale media, de zogenaamde influencers, bereiken bijzonder veel mensen. Ze hebben vaak net zoveel invloed als bepaalde klassieke media, hun bereik is vergelijkbaar. Het lijkt me dus niet onlogisch om na te denken hoe we ervoor zorgen dat ook zij weten wat de gevolgen kunnen zijn van hun posts, dat ze weten dat het van invloed is hoe zij spreken over zelfdoding.

Ik heb mij laten inspireren door het debat dat momenteel in Denemarken leeft nadat een Deense influencer, een jongedame genaamd Fie Laurssen, een zelfmoordbericht in de vorm van een afscheidsbrief achterliet op Instagram. Het bericht stond meer dan twee dagen online alvorens haar familie erin geslaagd is het te laten verwijderen. Dat was omdat Instagram in eerste instantie oordeelde dat het bericht niet tegenstrijdig was met de gedragsregels van dat medium.

Naar aanleiding van die zaak kondigde de Deense overheid aan regels te willen opleggen aan die influencers, omdat die volgens hen op basis van hun bereik een redactionele verantwoordelijkheid hebben die vergelijkbaar is met die van de klassieke media.

Minister, gelet op het grote aantal gebruikers van de sociale media, alsook het groeiend aantal influencers in Vlaanderen en hun bereik via de sociale media, is een uitbreiding van de mediarijntlijnen of -adviezen naar sociale media onzes inziens ook hier een debat waard. Hoe staat u tegenover de denkpiste om eventuele mediarijntlijnen of -adviezen ook uit te breiden naar influencers op sociale media?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Uw vraag toont aan dat ons medialandschap in volle evolutie is. Zoals u terecht aangeeft, doen wij op heel nieuwe manieren aan nieuwsgaring, zeker ook jonge mensen, en verloopt dat effectief steeds minder via klassieke mediakanalen. Men gaat zich ook steeds meer bevoorraden met informatie op sociale media zoals Facebook, Twitter, Instagram, maar ook nog vele andere. In die zin is het zeker typisch voor deze tijd dat dit soort vragen voorkomt en moeten we daar zeker heel wat aandacht aan besteden.

In voorbereiding van mijn antwoord hebben mijn medewerkers contact opgenomen met het Vlaams Expertisecentrum Suïcidepreventie (VLESP). Dit is een partnerorganisatie van de Vlaamse overheid voor de preventie van zelfdoding. VLESP heeft de opdracht gekregen om de bestaande mediarijlijnen voor het kwaliteitsvol en correct berichten over zelfdoding op te volgen, te evalueren en waar nodig voorstellen te doen tot bijsturing.

Die mediarijlijnen worden niet opgelegd door de overheid. Dat is een vorm van zelfregulering voor journalisten. De evaluatie van die rijlijnen staat gepland voor 2020. Dat is, denk ik, een belangrijk moment. Ze gebeurt in samenwerking met de Raad voor de Journalistiek en de Vlaamse Vereniging van Journalisten (VVJ). Er zal daarbij zeker aandacht gaan naar eventuele specifieke rijlijnen die op sociale media zijn gericht. Uw punt over de invloed van influencers kan en moet daar zeker aan bod komen.

Over sociale media zijn er reeds beperkte contacten geweest tussen VLESP, Twitter en Facebook. Beide sociale media proberen zelf al suïcidale context op hun platformen te reguleren en gebruikers bepaalde ondersteunende tools aan te bieden indien zijzelf of iemand uit hun omgeving aan zelfdoding denkt.

Het grote bereik van de socialemediaplatformen en het feit dat gebruikers weinig remmingen ervaren om zich op deze platformen te uiten, houdt niet enkel gevaar in, maar biedt ook mogelijkheden om interventies aan te bieden en mensen naar preventieve initiatieven te leiden, onder meer die van de Vlaamse overheid zoals www.zelfmoord1813.be.

Los van de initiatieven die in Vlaanderen worden genomen en in de toekomst kunnen worden versterkt, moeten we wel vaststellen dat nieuws en informatie niet meer bij de grens stoppen, zeker niet als het over die sociale media gaat die vanuit Californië worden beheerd. Vanuit VLESP wordt er heel wat inspanning gedaan met betrekking tot het implementeren van de mediarijlijnen in Vlaanderen, maar nieuws verspreidt zich ook veel breder, en dat is evident. Nieuwsberichten uit het buitenland, die vaak een veel sensationeler en dus potentieel gevaarlijker karakter hebben, verspreiden zich razendsnel, onder meer via sociale media. Ook influencers uit het buitenland worden massaal gevolgd in Vlaanderen. Kwaliteitsvol berichtgeven over zelfdoding is dan ook niet alleen een Vlaamse kwestie, maar vraagt ook Europese en internationale aandacht.

Voor de influencers moeten we een onderscheid maken tussen twee mogelijke initiatieven. Het ene richt zich op de sociale media. We zien door de contacten met Facebook, Twitter en andere, dat het belangrijk is om te bekijken hoe zij deze problematiek aanpakken. Daarnaast zijn er de influencers zelf. De vraag naar definiëring stelt zich. Wat is een influencer? Moet je dan vanaf een aantal volgers een aantal zaken verplicht maken, en hoe doe je dat? Het gaat daarnaast over privépersonen die niet gebonden zijn aan een deontologische code, geen deontologisch statuut hebben, meestal niet in beroepsverband werken en meestal niet betaald worden voor wat ze doen. Ze zijn tot slot zeer moeilijk te bereiken. Voor de journalisten hebben we allerlei verenigingen die dat organiseren, en je kunt via die kanalen met hen communiceren. De communicatie over suïcide kan uiteraard via onlinekanalen gebeuren, maar de specifieke rijlijnen voor journalisten en

influencers zijn niet nuttig voor een breed publiek. Ze zijn nuttig voor die betrokken mensen. We moeten dus goed nadenken over hoe we hen kunnen bereiken. Het opleggen van regels lijkt me verre van evident, en eigenlijk ook niet wenselijk, maar ik ben het helemaal met u eens dat we de volgende jaren zeker moeten bekijken welke initiatieven we kunnen nemen om ook die influencers bewust te maken van de preventie van zelfdoding.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Het spreekt voor zich dat ik bijzonder opgetogen ben over de zaken die u hebt aangehaald. Ik vind het bij iedere mediaminister van belang om toch te polsen in hoeverre u op die mediarichtlijnen over suicidepreventie wilt inzetten, ook al weet ik dat dat absoluut niet evident is. Zeker niet nu ons medialandschap verandert en we steeds minder via die klassieke kanalen werken.

U hebt verwezen naar VLESP. Dat is een zeer sterke, goede partner. Het volgt inderdaad die mediarichtlijnen op. Ik vind het bijzonder positief dat de evaluatie die in 2020 is gepland in nauwe samenwerking met de Raad voor de Journalistiek gebeurt, maar dat u ook zegt dat we daarbij aandacht moeten hebben voor sociale media. Die influencers moeten daarin aan bod komen. Ik vind het heel goed om dat te vernemen. Dat zijn inderdaad twee sporen.

Het moeilijke verhaal is het internationale verhaal met Twitter en Facebook, die in principe vaak akkoord gaan met wat er op dit vlak wordt gezegd. Als het over de uitvoering gaat, zien we vaak dat het moeilijker wordt omdat het commerciële bedrijven zijn. Al moeten we vaststellen dat Twitter op het vlak van preventie echt wel goede voorbeelden stelt.

Minister, wat de influencers zelf betreft, is het niet evident en het stemt me dan ook des te verheugder dat u dit niet uit de weg gaat. Vanaf welk punt is iemand een influencer? Hoe kunnen we dat doen? U vindt in onze partij een bondgenoot wanneer u stelt dat we geen regels zullen opleggen, want dat werkt inderdaad niet. We moeten nagaan hoe we die mensen kunnen sensibiliseren, beschermen en adviseren.

Een van de Deense voorbeelden is het geval van de dame die het debat daar heeft geopend. Het gaat trouwens goed met haar. Ze heeft een tijdje in een psychiatrische afdeling verbleven, maar ze is ondertussen weer actief op sociale media. De familie kon het bericht niet laten verwijderen omdat ze geen medebeheerders had. De Deense overheid wil influencers het advies geven er steeds voor te zorgen dat ze een of twee medebeheerders in hun nabije omgeving hebben. Dat maakt het gemakkelijker en zo zijn we niet meer afhankelijk van de Facebooks en Instagrams van deze wereld.

Ik denk dat we met goede wil en met de open kijk op de problematiek waarvan u blijk hebt gegeven, een grote stap vooruit kunnen zetten. Wat de mediarichtlijnen betreft, hebben die stappen, hoe klein ze ook lijken, een grote invloed op de mensen die dat nieuws ontvangen. We hebben dat, jammer genoeg, vastgesteld, zowel bij de oproepen naar 1813 als in de praktijk op het veld. Met betrekking tot de zelfdoding van Steve Stevaert, bijvoorbeeld, is foute berichtgeving verspreid, en we zien dat dit ernstige gevolgen heeft. Ik kan niet genoeg het belang onderschrijven van het feit dat we moeten inzetten op goede communicatie, preventie en berichtgeving inzake suicide.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ik heb daar eigenlijk niets aan toe te voegen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over exclusiviteitscontracten en het opbieden voor schermgezichten bij de VRT – 232 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Freya Perdaens

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Voorzitter, dit is een vraag om uitleg over de exclusiviteitscontracten en over het opbod voor schermgezichten. Er was recent wat ophef in de media. Ik heb telefoon gekregen in verband met het loon of het salaris van schermgezichten. In andere landen, zoals Nederland of Groot-Brittannië, worden de lonen van schermgezichten bekendgemaakt. Wij hebben die traditie vooralsnog niet. Niet dat ik daar voorstander van ben, maar ik vermeld het toch even.

Het Vlaams regeerakkoord stelt dat het opbieden voor populaire schermgezichten geen taak van de VRT is. We weten natuurlijk niet over welke contracten het gaat of wat die contracten inhouden. Er is geen openbaarheid en het is moeilijk dit te controleren. Die verhalen kloppen, zijn geweldig opgeklopt of iets daartussenin. Iedereen, ook de openbare omroep, is erbij gebaat dat hierover duidelijkheid wordt verschaft. Ik heb het niet over getallen of zo, maar naar aanleiding van een uitspraak van een persoon in een infotainmentprogramma worden verhalen verspreid en de vraag is of die verhalen al dan niet waar zijn.

Minister, op welke wijze wilt u controleren of de VRT nog zal opbieden voor populaire schermgezichten? De VRT mag dat voortaan niet meer doen, maar hoe staat u tegenover het algemeen principe van exclusiviteitscontracten bij de VRT? Moet de openbare omroep hier gebruik van maken om een persoon aan de VRT te binden? Hij krijgt dan een contract waar bepaalde zaken in staan die ertoe leiden dat hij lange tijd voor de VRT werkt. Hebt u een overzicht van het aantal exclusiviteitscontracten van de VRT? Hoeveel zijn er dat dan? Overweegt u meer transparantie in de exclusiviteitscontracten van de schermgezichten te brengen? Er is natuurlijk het Nederlands voorbeeld. Daar worden de bedragen van de salarissen van de schermgezichten bekendgemaakt, maar er worden geen namen op geplakt. Het is waarschijnlijk aan het publiek uit te zoeken wie bij welk bedrag hoort.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega Meremans, dank u wel voor de vragen. Uw eerste vraag gaat over de interpretatie van het regeerakkoord en het opbieden voor populaire schermgezichten. Het is zo dat de openbare omroep uiteraard een redelijk bod of aanbieding mag doen voor mensen die er komen werken, ook schermgezichten, maar het regeerakkoord verzet zich tegen het opbieden waarbij op een kunstmatige wijze de prijzen en de salarissen worden opgedreven. Wat dat precies en heel concreet betekent en op welke wijze daarop zal worden toegezien, dat zullen we zeker verder uitwerken en ook, denk ik, hier in deze commissie bespreken naar aanleiding van de onderhandelingen en de voorbereidingen met betrekking tot de nieuwe beheersovereenkomst. U weet wat de procedure daarvan is: tegen het einde van dit jaar wordt een visietekst verwacht van de VRT, en in 2020 wordt vervolgens die nieuwe beheersovereenkomst voorbereid, wordt erover onderhandeld en wordt die vervolgens ook getekend. Ik zou daarop niet willen vooruitlopen. Ik denk dat dit een belangrijke vraag is en dat we dat inderdaad op een goede manier in detail zullen moeten bekijken.

Dan is er het element van de exclusiviteitscontracten. Dat is ook een belangrijke vraag. Ik ben daar op zich niet tegen. Ik denk dat die deel uitmaken van de economische marktwerking waarbinnen ook de VRT moet kunnen opereren. In de

mediasector is het eigenlijk gangbaar dat men soms bepaalde personen aan zich bindt, voor de uitstraling en de waarden van een merk en de zekerheid om hen in een bepaalde periode te kunnen opnemen in de programmering. Ook de VRT doet dat. Ook de VRT bindt sommige mensen aan zich voor de uitstraling van de waarden en de identiteit van het net. De VRT is daarbij gegarandeerd van hun engagement in de ontwikkeling van programma's die aansluiten bij de doelstellingen van het betrokken net. De VRT biedt die personen daarvoor een inhoudelijke en financiële samenwerkingsovereenkomst. Financieel omvat dat ook een vergoeding voor het ambassadeurschap en de ontwikkeling van programma's.

De VRT zet, zoals u weet, sterk in op talentontwikkeling en talentbegeleiding. Heel wat van die mensen komen natuurlijk uit de eigen werking. Ik denk dat dat ook de beste weg is, maar dat sluit niet uit dat er natuurlijk op bepaalde momenten mensen zijn die de overstap maken van de private mediasector of zelfs van daarbuiten, en die op dat moment natuurlijk ook in een contractbespreking kunnen komen met de VRT.

We hebben een overzicht van de exclusiviteitscontracten opgevraagd bij de VRT. Voor het realiseren van haar opdracht en de uitstraling van haar waarden hebben de drie televisienetten en de vijf radiozenders van de VRT vandaag een dergelijk engagement met twintig gezichten en stemmen. Dat aantal is over de jaren heen teruggebracht door een scherpere keuze van de VRT-netten gericht op meer publieke waarde en onderscheidend vermogen en minder entertainment. Dat is vandaag dus de situatie.

U stelde ook de vraag naar meer transparantie. Ik denk dat die vraag vandaag meer dan ooit pertinent is. We leven in een tijd waarin de mensen terecht vragen dat er transparantie is over de middelen, die ook deels via belastinggeld worden betaald. Dat is dus absoluut een belangrijke vraag, maar hier zit je natuurlijk in de specifieke context dat het gaat over salarissen, over verloning, over vergoedingen, wat ook sterk is gelinkt met de privacy van de betrokken personen. We moeten ter zake ook kijken naar het decretaal kader vandaag. Dat is eigenlijk het Bestuursdecreet, dat de regels vastlegt over actieve en passieve openbaarheid. Waar het gaat over de actieve openbaarheid, is het de VRT natuurlijk niet toegestaan om zelf informatie te verspreiden over zaken die in het kader van de passieve openbaarheid onder de uitzonderingsregels vallen.

Ik begrijp van de VRT dat ze vandaag eigenlijk die zaken niet bekend wenst te maken, om verschillende redenen. Dat hangt voor een stukje samen met de privacy van de betrokkenen, voor een stukje met de contracten, die vandaag ook een privacyclausule en een geheimhoudingsclausule bevatten, en ook voor een stukje met de concurrentiële situatie waarin de VRT zich beweegt. Dat maakt dat volledige transparantie over die zaken niet evident is. In die zin is dat dus een moeilijke vraag. Ik begrijp dat er intern transparantie wordt geboden in het kader van de raad van bestuur en het auditcomité, waardoor er ook controle mogelijk is via de raad van bestuur, maar op dit moment worden deze zaken niet bekendgemaakt.

– Elisabeth Meuleman treedt als voorzitter op.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Twintig: dat betekent dus dat de VRT aan twintig gezichten een speciaal contract heeft aangeboden. Ik vind dat veel. Misschien ben ik daar wat raar in, maar ik vind dat veel. Een openbare omroep heeft dus aan twintig mensen een speciaal contract gegeven. Ik begrijp uw opstelling, minister, begrijp mij niet verkeerd. Ik zeg niet dat niets mag en je moet dit en je moet dat. Er moet ergens een evenwicht in worden gezocht. Maar ik hoor dat die contracten voor een deel niet altijd financieel zijn maar ook inhoudelijk. Men zegt: 'Wij kunnen niet bieden wat de privé biedt, maar wij bieden u wel inhoudelijke manieren aan

om uzelf te ontplooien.' Waar de VRT wel zeer goed in is, is in het opleiden van mensen en het op zoek gaan naar talent. Moeten we niet een evenwicht zoeken? Je leidt mensen op, die dan vanzelf schermgezicht worden. Als je een exclusiviteitscontract aanbiedt, betekent dat dat je iemand probeert weg te halen of te overtuigen dat hij niet naar de concurrentie of laat ons zeggen de privézendens zou gaan.

In het kader van de nieuwe beheersovereenkomst en de visietekst van de VRT moeten we het daarover hebben. Aan de ene kant krijg je de indianenverhalen, en aan de andere kant moet je je afvragen wat er wordt aangeboden. Het is ook geld van de belastingbetaler. We moeten daarin een evenwicht zoeken. Je voelt dat er vanuit de publieke opinie meer vraag is naar transparantie. We zullen daar een evenwicht in moeten zoeken. Ik ben blij met uw antwoord. Dit is een aanzet. Dit komt zeker en vast terug, misschien al deze namiddag. Gezien het aantal, is het nodig dat we daarover bepalingen moeten opnemen in de volgende beheersovereenkomst, om het evenwicht daarin te vinden.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister, dank u voor uw antwoord. Maar ik wil een bemerking maken. Ik hoop echt dat we in deze legislatuur niet elke week vragen op de agenda zullen aantreffen over de operationele en redactionele keuzes die de openbare omroep maakt, want dat is echt niet onze taak. Voor mij is dat heel duidelijk.

Wat betreft het loon van de schermgezichten, van mensen die vitaal zijn voor het succes en de populariteit van onze omroep, zoals een Frank Deboosere of een Karl Vannieuwkerke: op zich vind ik dat niet problematisch. Maar ik wil wel bij de VRT aandringen op meer transparantie wanneer diezelfde schermgezichten ook nog eens via hun eigen productiehuisen factureren aan de VRT.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank u wel, collega's, voor de aanvullende vragen.

Mevrouw Segers, ik ben het met u eens dat de operationele en redactionele keuzes hier geen plaats hebben. Ik zal mij daar als mediaminister ver weg van houden. Het is niet aan mij om te oordelen of daar de juiste keuzes worden gemaakt. Ik vind wel dat we dit soort debatten hier kunnen hebben omdat het uiteindelijk gaat over hoe wij de openbare omroep in het algemeen zien en welke transparantie wij vragen. Dat zijn wel pertinente vragen. Het operationele zullen wij inderdaad niet behandelen.

In die zin is het ook niet aan mij om te zeggen of 20 gezichten en stemmen veel of weinig zijn. Ik stel wel vast dat het over 3 netten en 5 radiozenders gaat. Het gaat niet alleen over schermgezichten, maar ook over een aantal stemmen. Als je dat bekijkt, zijn dat er gemiddeld 2,5 per zender. Dat lijkt mij op het eerste gezicht niet overdreven, ook omdat er een grote verscheidenheid heerst. Soms gaat het over iemand die bijna fulltime bij de openbare omroep werkt en daaraan exclusiviteit verbindt. Dat zijn vaak dure contracten met een grote impact omdat ze fulltime zijn. Vaak gaat het ook over heel kleine tussenkomsten, waarbij men af en toe tussenkomt in een bepaald programma en waarbij men dan vraagt om dat exclusief voor hen te doen. Er zit dus een grote gradatie in die contracten. In die zin moet u dat getal van 20 ook relativeren, want het zijn niet allemaal fulltimecontracten.

Er is hier ook een vraag om die transparantie verder te bekijken, zeker als het over personen gaat die nog op andere manieren aan de openbare omroep factureren. We zullen dat zeker ook verder in het kader van de beheersovereenkomst bekijken.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Ik wil nog één ding zeggen: het is allerminst onze bedoeling om te zeggen welk programma wanneer en waar moet worden uitgezonden, en wie daarin het woord moet nemen. Daarover gaat het niet. Het gaat erover dat dit feit opborrelt, dat daarover een vraag wordt gesteld. Het is toch logisch dat hierover vragen komen als men enerzijds zegt dat de besparingen te zwaar zijn en als men anderzijds exclusiviteitscontracten wil afsluiten. Het is onze taak als parlementslid dat we die vragen stellen. Ik geef geen blanco cheque aan organisaties die worden gefinancierd met het geld van Kevin en Shana, die elke dag gaan werken en belastingen betalen. Ik wil hier ook niet zeggen dat niets kan of niets mag. Ik denk gewoon dat iedereen, en ook de openbare omroep, gebaat is bij meer transparantie en duidelijkheid. Het is alleszins niet de bedoeling dat er niets kan, alleen moeten we het juiste evenwicht terugvinden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Klaas Slootmans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de VRT-uitzending van de ceremonie voor de 18e verjaardag van prinses Elisabeth – 231 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Het is al een tijdje geleden, maar zoals u weet, vond koning Filip het onlangs nodig om het feestje voor de 18e verjaardag van zijn dochter, prinses Elisabeth, live uit te zenden. Of hij daarmee zijn dochter een plezier heeft gedaan, weet ik niet. Ik weet alleszins waar ik zou zijn, mocht mijn vader in zijn kantoor een live te volgen verjaardagsfeestje voor mij organiseren. Wellicht aan de andere kant van de oceaan.

Zoals u weet, minister, ging ook onze openbare omroep, naast de commerciële spelers, gretig in op het koninklijk verzoek. Het gebeuren werd niet alleen live uitgezonden, er was ook live commentaar en een uitgebreide voor- en nabeschouwing. Het enige wat nog ontbrak, waren chips en bier. Het zal u wellicht verbazen, maar ook ik heb zeer aandachtig naar het schouwspel gekeken. Ik zal u misschien nog meer verbazen, maar ook als republikein was ik onder de indruk van wat de jarige daar eigenlijk gebracht heeft. Anderzijds kun je van een leerlinge aan een peperdure Engelstalige eliteschool niets anders verwachten. Wat ik of u of de mensen ervan vonden, doet eigenlijk niets ter zake.

De kernvraag die we ons vandaag moeten stellen, is waarom de openbare omroep zich zo makkelijk liet verleiden om mee te gaan in deze door en door politiek strategische zet van het koningshuis. Iedereen met een beetje verstand weet dat het hierover ging. Het was niet om zijn dochter te plezieren, het was een berekende zet van de koning om de afkalvende steun voor zijn ondemocratisch en peperduur sprookjesinstituut op te krikken. Dat was de echte inzet van dit koninklijk circus. Dat was de val waarin de VRT zich maar al te makkelijk liet vangen. Nochtans staat in zowel de beheersovereenkomst als het Mediadecreet geen enkele bepaling die de VRT hiertoe verplicht, zelfs niet voor begrafenissen of huwelijken. Geen enkele bepaling verplicht dit. In de beheersovereenkomst staat negentien keer het woord 'onafhankelijk' en nul keer het woord 'koninklijk'. Het moet gezegd dat de van Saksen-Coburgs het goed hebben gespeeld. Er is precies gebeurd wat zij wilden, namelijk een door en door geregisseerde propagandastunt voor Laken.

Minister, bent u bij deze delicate beslissing betrokken geweest? Zo ja, wat was uw standpunt? Hoe is het mogelijk dat onze openbare omroep, die niet de minste verantwoording aan het koningshuis moet afleggen, op dit doorzichtig aanbod is

ingegaan? Zult u er in de toekomst op toezien dat dergelijke propaganda-uitzendingen worden vermeden? Welke garanties zult u hier desgevallend voor inbouwen?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Mijnheer Slootmans, ik was zelf op deze prachtige viering aanwezig. Ik zou u kunnen vertellen hoe mooi het was, met prachtig Antwerps ballet en schitterende muziek. Ik zou kunnen spreken over onze constitutionele monarchie, die ons staatsbestel is. Ik zou kunnen spreken over de kroonprinses, die ons toekomstig staatshoofd is. Ik zou kunnen verwijzen naar Scandinavische voorbeelden, waar dergelijke zaken ook live worden uitgezonden. Ik zal dat echter niet doen.

Mijn mening ter zake is eigenlijk volstrekt irrelevant. Het antwoord op uw vragen zit vervat in het Mediadecreet, dat bepaalt wat de VRT al dan niet mag uitzenden. Artikel 7 van dat decreet stelt dat de VRT zelf haar programma-aanbod en uitzendingschema vaststelt. Ik ben uiteraard niet bij deze beslissing betrokken geweest en ik wens daar ook niet bij betrokken te worden. Noch binnen de contouren van het Mediadecreet, noch binnen de contouren van de beheersovereenkomst is het aan mij om te bepalen welke programma's de VRT al dan niet mag uitzenden. De programmatie van de VRT moet in alle autonomie kunnen gebeuren. Ik respecteer die autonomie en de journalistieke onafhankelijkheid. De VRT is een publieke omroep en geen staatszender.

Om correct te zijn en de nodige transparantie te bieden, heb ik de VRT gevraagd me wat informatie over deze berichtgeving te bezorgen. De VRT heeft me laten weten dat het paleis alle zenders over dit evenement heeft geïnformeerd. Het was aan de zenders om te beslissen of en op welke manier ze hier iets mee zouden doen. De vier grote Vlaamse en Franstalige zenders – VRT, VTM, RTBF en RTL – hebben dit met elkaar besproken en zijn tot de conclusie gekomen deze gebeurtenis gezamenlijk te verslaan en de kosten te delen, zoals in verband met dergelijke evenementen vaak gebeurt. Die samenwerking zorgt ervoor dat de productiekosten voor alle omroepen kunnen worden gedrukt. De RTBF heeft het event gecapteerd en de VRT heeft, net zoals VTM en RTL, dit signaal overgenomen. Als deze omroepen beslissen dit uit te zenden, neem ik aan dat er bij de Vlamingen een vraag is om hiernaar te kijken. De beelden zijn niet enkel gestreamd op VRT NWS, maar zijn de geïnteresseerde kijkers ook als service aangeboden op het lineair televisiekanaal Eén. Eén kon dit live uitzenden omdat er op dat ogenblik geen programmatie op Eén was voorzien.

Mijnheer Slootmans, het is niet aan mij om dit te beoordelen. Ik heb op dit ogenblik geen enkele reden om te concluderen dat dergelijke zaken niet binnen de publieke opdracht van de openbare omroep vallen.

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik leid hier alleszins uit af dat u geen graten ziet in of fundamentele problemen hebt met de beslissing van de VRT. U wijst op de constitutionele rol, maar we kunnen ons de vraag stellen waar dit zal eindigen. Is het volgende dan de 'sweet sixteen' van prins Emmanuel of de tweede communie van prinses Eléonore? Ik zie een aantal mensen lachen, maar we moeten de vraag stellen waar de grens ligt.

Dit gebeurt bovendien op het moment dat de VRT steen en been klaagt over besparingen. De VRT zal hier binnenkort zelfs aan de deuren van de commissie Media staan. Dit bewijst dat er nog heel wat overtollig vet zit dat we, samen met u, met heel veel plezier wensen af te snijden.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, u hebt een uitstekend antwoord gegeven. Het is niet omdat we van dezelfde partij zijn dat ik dat zeg, want de mensen die mij kennen, weten best dat ik hier ook gerust kritisch uit de hoek durf te komen. Echt waar, of onze openbare omroep nu een voetbalwedstrijd, een joods-Israëlische feestdag of een verjaardagsfeest uitzendt, eigenlijk moeten wij ons daar hier níét mee bezighouden. We hebben een Mediadecreet dat heel duidelijk is: dit valt onder de volledige autonomie van de VRT.

Voorzitter, ik doe een oproep aan u. U bent nieuw in deze commissie. Ik roep u op om misschien wat selectiever met dit soort vragen om te gaan, want wij gaan hier anders elke week vergaderen over een of ander programma dat een of andere parlements lid niet aanstaat. Uitzonderlijk kan dat, ik zeg niet dat dat altijd moet worden geweerd, maar een klein beetje selectiviteit ... Dit was gewoon een puur educatieve vraag. De minister heeft hier eigenlijk les moeten geven aan een nieuw parlements lid van het Vlaams Belang.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Ik heb hier geen vraag over gesteld, maar ik vind wel dat er vragen over mogen worden gesteld, want dit gaat over de opdracht van de VRT. In dit geval heb ik me ook afgevraagd welke politiek feit hier nu is gesteld. Ging het over een troonsafstand? Ging het over iemand die ergens officieel een functie gaat opnemen? (*Opmerkingen*)

Het ging over iemand, met alle respect voor de prinses, die 18 jaar werd. Aan de andere kant heb ik de VRT ook vergeleken met andere zenders. Die gaan daar nog verder in. Die begonnen al een uur op voorhand uit te zenden, voor het feest begon. Je zou het dat meisje misschien misgunnen mocht je hier vragen over stellen, maar er is hier geen politiek relevant feit, buiten het feit dat iemand 18 jaar wordt. Ik kan ergens wel de vraag begrijpen. Aan de andere kant is het zo dat, als je de uitzending wou zien, dit reeds werd uitgezonden op andere zenders. De vraag is dan of de VRT daarin moet meegaan of niet. Dat is de keuze die men moet maken. Men heeft die keuze gemaakt, soit. Daar kun je inderdaad over redetwisten.

Ik hoor hier over Ballet Vlaanderen. Ik vind dat heel mooi, alleen is er ook de culturele opdracht van de VRT. Ik hoop dan ook dat ze in de toekomst Ballet Vlaanderen ook eens kan uitzenden in andere programma's. Ik kan alleen maar hopen dat men ook aan andere gelegenheden, die dan niets te maken hebben met het Belgische koningshuis, maar veeleer met festiviteiten van de Vlaamse Gemeenschap, evenzeer de nodige aandacht zal geven.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp·a): Mijnheer Slootmans, mijnheer Meremans, ik zal dan verder de educatieve toer opgaan. Hebben de vier zenders hier berichtgeving gedaan over een relevant politiek feit? Het antwoord is ja. Ze hebben niet zomaar een verjaardagsfeestje uitgezonden, maar wel de 18e verjaardag van prinses Elisabeth, ons toekomstig staatshoofd. Bovendien is dat staatshoofd voor het eerst in onze geschiedenis potentieel een vrouw, sinds het afschaffen van de Salische wet. Dat is relevant genoeg. Bovendien toont het feit dat de vier zenders de handen in elkaar slaan, dat er een publiek voor is. Daar hebben heel veel mensen naar gekeken. Heel veel mensen vinden dat relevant, jullie niet.

Mevrouw Brouwers, u was me voor. Ik ben wel van een andere partij, maar ik wou ook de minister feliciteren met zijn krachtig en sterk antwoord. Ik sluit me ook aan bij de oproep, die ik daarnet al heb gedaan: laten we alstublieft niet in de komende legislatuur onze donderdagochtenden vullen met dit soort vragen over wat de opdracht is van de VRT. Die moet daar autonoom in kunnen zijn.

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Ik stel vast dat een aantal partijen naar rode traditie censuur willen gaan inbouwen, DDR-gewijs. *(Opmerkingen)*

Er is de redactionele vrijheid van de VRT en wij mogen hier niet bepalen wat de VRT moet uitzenden. Mevrouw Segers, als morgen de VRT echter zou beslissen om de IJzerwake integraal uit te zenden, of een Vlaams Belangcongres, het kot zou te klein zijn. Kom ons dus hier nu niet zeggen dat wij niks mogen zeggen over de redactionele en zeer bedenkelijke keuzes van de VRT.

Men had het over die constitutionele functie van de VRT. Zelfs dat het een vrouw is, blijkt relevant te zijn. Ik heb de nieuwsberichten ter zake zeer goed gevolgd, en wat blijkt? Mevrouw Elisabeth krijgt nog altijd geen dotatie. Zij is nog niet officieel in functie gesteld als troonopvolger. Dat is ook de communicatie geweest vanuit het koningshuis. Op het moment dat koning Filip haar officieel in functie wil stellen als troonopvolger, met de dotatie en ook alle taken die daarbij horen – als troonopvolger heb je een aantal functies te vervullen – dan kun je misschien nog, vanuit een grondwettelijk standpunt, over een relevante case spreken. Maar dat is nu niet het geval. Elisabeth mag dan hertogin zijn van Brabant, de koningin van Vlaanderen is ze vooralsnog niet.

De voorzitter: Ik wil even toelichten dat we die afweging hebben gemaakt. We gaan hier niet wekelijks discussiëren over de inhoud van wat uitgezonden wordt. Maar er kunnen zaken relevant zijn, of dat nu van links of rechts wordt aangebracht. Die afweging maken we. We hebben beslist dat dit een politiek punt is en dat we het agenderen.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tine Van den Brande aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over klimaatontkenners in duidingsprogramma's van de VRT – 331 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Van den Brande heeft het woord.

Tine Van den Brande (Groen): Mijn vraag gaat over de diversiteit van opinies op de openbare omroep, en daarin zeer specifiek over de klimaatontkenners. De aanleiding is een opmerkelijke uitspraak van minister-president Jambon op de vraag van Humo-journalist Raf Liekens, of het verlangen naar meer ideologische diversiteit van onze minister-president ook betekent dat klimaatontkenners aan het woord moeten komen in de duidingsprogramma van de VRT. Minister-president Jambon zei daarop volmondig 'ja'.

Minister, deelt u als minister van Media deze mening?

Indien ja, wat doen we met de taak van journalisten om de maatschappelijke relevantie van iemands bijdrage als criterium te hanteren?

Zo neen, wilt u als minister van Media de minister-president eventueel aanspreken op deze uitspraak, die toch minstens doet uitschijnen dat in de toekomst van de VRT wel eens zou kunnen geëist worden om manifeste onjuistheden een plaats in het debat te geven?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega Van den Brande, bedankt voor uw vraag. We hebben gisteren in de plenaire vergadering al een eerste gedachtewisseling gehad

over dit soort zaken. Er zijn daarin enkele woorden naar voren gekomen die door alle, of toch de meeste, fracties werden gedeeld. Een openbare omroep moet de hoogste standaarden van neutraliteit in alle programma's naleven. Dat betekent dat zaken als onpartijdigheid, onafhankelijkheid en autonomie van de redactie essentieel zijn. Een gedegen interne en externe kwaliteitscontrole en rapportering moeten dit bewaken. De nieuwsombudsman van de VRT speelt daar een rol in. De externe controle komt er via de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM).

Dit zijn een aantal belangrijke principes, die ook juridisch in het Mediadecreet aan bod komen. Ik heb daarnet in mijn antwoord op de vraag van collega Sloomans al verwezen naar het artikel 7 van het Mediadecreet. Dat stelt dat de VRT als openbare omroep van de Vlaamse Gemeenschap autonoom haar programma's en uitzendingschema vaststelt. Artikel 29 van hetzelfde decreet bepaalt dat de programma's van de nieuwsdienst beantwoorden aan de normen inzake journalistieke deontologie, zoals ze zijn vastgelegd in een deontologische code. Ze waarborgen de redactionele onafhankelijkheid, zoals vastgelegd in een redactiestatuut.

In die zin ga ik mij niet inlaten met de vraag wie aan bod moet komen in welke programma's of duidingsprogramma's. Ik ga daar geen uitspraken over doen. Dat dat divers, evenwichtig en pluralistisch moet zijn, is evident.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brande heeft het woord.

Tine Van den Brande (Groen): Dat antwoord is voor mij oké. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Ik herhaal mijn opmerking die ik bij de twee voorbije vragen heb gemaakt. Dit soort vragen hoort hier eigenlijk niet thuis.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over seksisme in de wereld van de klassieke muziek – 205 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Een 22-jarige laatstejaarsstudente aan het Koninklijk Conservatorium van Antwerpen is bezig met seksisme. Ze heeft een masterproef geschreven over seksisme in de klassieke muziek, maar ze heeft ook de koe bij de horens gevat en een eigen klassiek orkest opgericht dat alleen maar uit vrouwen bestaat, muziek zal brengen van vrouwelijke componisten en als klap op de vuurpijl op 8 maart 2020 – de Internationale Vrouwendag – in de Koningin Elisabethzaal in Antwerpen een concert zal organiseren.

Het zal in de ogen van sommigen misschien te veel van het goede lijken, maar ze kaart de problematiek aan dat vrouwen in de klassieke muziek, maar niet alleen daar, op problemen botsen. Vrouwen vertrekken bovendien met een aanzienlijke achterstand. Tot de Tweede Wereldoorlog waren vrouwen niet eens toegelaten in een klassiek orkest. Het maakt dat vrouwen met een historische achterstand starten en dat ze vandaag sterk ondervertegenwoordigd zijn in klassieke orkesten. Gelukkig is hun aantal wel opgelopen tot ongeveer 31 procent, maar wanneer het over belangrijke functies gaat, bedraagt hun aantal slechts 21 procent. Het aantal vrouwelijke dirigenten is bijvoorbeeld nog steeds op één spreekwoordelijke hand

te tellen. Bovendien stoten vrouwen, maar ook mannen, op heel wat vooroordelen. In het geval van harpisten worden vrouwen eerder gecast dan mannen, ook omdat weinig mannen voor dit instrument kiezen uit angst om gestereotypeerd te worden. Het omgekeerde zien we dan weer bij contrabassisten. Als muziek de zeden verzacht, is het ook een uitgelezen sector om werk te maken van meer gelijke kansen voor vrouwen om tot een beter genderevenwicht te komen.

Hoe schat u de problematiek van seksisme in de wereld van de klassieke muziek in? Schat u die even zwaar in als deze studente, die hierover toch een hele masterproef heeft geschreven?

Hoe staat u tegenover initiatieven als de oprichting van een volledig vrouwelijk orkest?

Zult u overleg plegen met de vertegenwoordigers uit de klassiekemuzieksector om aandacht te vragen voor een gelijkekansenbeleid? Welke sensibiliserende initiatieven ter zake plant u? Overweegt u ook acties om vrouwelijke klassieke musici meer op het voorplan te brengen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Uit de Landschapstekening Kunsten en onderzoeken – er zijn er bij mijn weten twee geweest: 'Zo man zo vrouw? Gender en de creatieve sector in Vlaanderen' en 'Loont passie? Een onderzoek naar de sociaal-economische positie van professionele kunstenaars in Vlaanderen' – weten we dat er genderongelijkheid in de kunstensector is, en ook in de klassieke muziek. In de brede kunstensector is genderongelijkheid, seksisme en grensoverschrijdend gedrag vanuit diverse invalshoeken op tafel gekomen. Specifiek in de klassieke muziek werden, net zoals in het bredere kunstenveld, stappen ondernomen. De praktijk van blinde audities die bij orkesten werd ingevoerd – en dat is niet hetzelfde als blind dating – heeft uitgewezen dat vrouwelijke muzikanten meer kansen hebben om aangenomen te worden indien ze zich alleen op basis van hun muzikale kwaliteiten kunnen bewijzen, dus als ze incognito achter een wand kunnen spelen, zonder dat het zichtbaar is of er een man of vrouw achter het instrument plaatsneemt. Zeker in een context waarin het inschatten van de artistieke kwaliteit niet gebaseerd kan zijn op harde metingen of geijkte of duidelijk gedeelde kaders of meetinstrumenten, kunnen stereotypen een markante rol spelen in het bepalen van wie goed en wie niet goed is, en wie er kansen zal krijgen om zich te ontwikkelen.

Ook op andere vlakken spelen er stereotypen die richting geven aan de carrière van mannelijke of vrouwelijke kunstenaars. U hebt net op de keuze van het instrument gewezen. Zo hangt de hogere vertegenwoordiging van vrouwen in de klassieke muziek, in vergelijking met hun aanwezigheid in de jazz of pop of rock, samen met de gendergerelateerde associaties die instrumenten krijgen. De muziekschool zal meisjes op jonge leeftijd al eerder in de richting van harp, viool, dwarsfluit en piano duwen, terwijl koperblazers, bas of elektrische gitaar typisch voor jongens zijn. Jongens en meisjes worden al vanaf heel jonge leeftijd in een bepaalde richting gestuurd.

Het is belangrijk dat seksisme wordt erkend en herkend en dat de sector zijn verantwoordelijkheid opneemt. De net geciteerde masterproef is daar alvast een waardevolle bijdrage toe. Ook evenementen als het debat 'Gender (In)Equality In Music: Fuck Quota!?', dat de AB in samenwerking met de KU Leuven heeft georganiseerd, of internationale initiatieven als shesaid.so, beide wel betrokken bij andere muziekgenres dan de klassieke muziek, dragen bij tot het zichtbaar en bespreekbaar maken van het seksisme.

Mevrouw D'Hose, wat betreft de initiatieven waarover u hebt gesproken: er is vrijheid van vereniging in dit land, en zij mogen dat dus doen. Ik kan enkel toejuichen

dat mevrouw Cote niet alleen de problematiek aanklaagt, maar ook initiatieven ter zake neemt. Ik hoop niet dat dit begin is van uniseks toneel- en muziekgezelschappen. Als signaal om de problematiek te duiden, denk ik dat het een goed actiemiddel is, maar het eindresultaat van de actie kan natuurlijk niet zijn dat we mannen- en vrouwenorkesten en andere gezelschappen in de culturele wereld krijgen. Als actiemiddel en als signaal valt dit wel toe te juichen.

Ik zal overleg plegen met de vertegenwoordigers van de sector. In de klassieke muziek en in de brede kunstensector is er absoluut een toename van de aandacht voor gendergelijkheid. Ik zie Kunstenpunt in de eerste plaats als het best geplaatst om dit gesprek aan te gaan. Ik zal de komende maanden ongetwijfeld veel gesprekken met de kunstensector voeren. Ik zal de gelijke kansen daar telkens op de agenda zetten.

U hebt me heel concreet gevraagd naar sensibiliserende initiatieven, maar vier weken na de start van de Vlaamse Regering en na de kennismaking met de actoren op het veld heb ik nog geen actieplan uit mijn mouw geschud. Ik zal dit de komende maanden verder onderzoeken en nagaan welke acties ter zake kunnen worden genomen. Het staat u natuurlijk vrij hier in een latere fase op terug te komen, maar nu heb ik nog geen actieplan uit mijn mouw geschud.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister-president, ik ben verheugd dat u de problematiek erkent. Ik ben natuurlijk niet verheugd dat er een problematiek is, maar ik ben al blij dat u ook inziet dat we daar met een ongelijkheid zitten. Ik ben het zeker met u eens dat dit een goed signaal is, maar het mag geen eindpunt zijn. We moeten gaan voor een inclusieve samenleving, zowel op het vlak van gender als op het vlak van afkomst en dergelijke. Er is de laatste jaren steeds meer aandacht voor de problematiek, maar de oplossingen zijn er nog niet helemaal. Ik ben al blij dat we het probleem kunnen benoemen, want dat is ook al een stap vooruit.

Als we over seksisme spreken, hebben we snel het zijsprongetje naar grensoverschrijdend gedrag gemaakt. We hebben vorig jaar onthutsende cijfers gezien. Daarop is een actieplan opgesteld, maar ik heb net vernomen dat iemand hierover een vraag om uitleg heeft ingediend. Ik zal niet over dat bruggetje gaan en wachten tot die vraag om uitleg aan bod komt. Dan zullen we dat debat kunnen voeren.

Minister-president, u kunt gerust zijn. Wanneer u wat meer overleg hebt kunnen plegen, komen we zeker terug op de verschillende initiatieven die u plant.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Voorzitter, onrecht moet worden aangekaart. Seksisme bestaat en we mogen dus zeker niet de andere kant uitkijken. Alleen vind ik het jammer dat de problematiek nu op deze manier in de aandacht komt. Eigenlijk wordt gepolitiseerd wat niet hoeft te worden gepolitiseerd. Dat vrouwenorkest krijgt nu meer een politieke dan een artistieke waarde. Het zou honderd jaar geleden een serieus statement zijn geweest, maar vandaag betwijfel ik dat, al is een statement natuurlijk wel nodig.

Mevrouw D'Hose, de grote orkesten waren inderdaad zeer lang mannenbastions. U hebt aangehaald hoe dat komt. Er is echter een inhaalbeweging bezig. Ik heb even een kleine steekproef gedaan bij drie Vlaamse orkesten. Het symfonisch orkest van Opera Ballet Vlaanderen telt 69 musici, waarvan 30 vrouwen. De dirigent en de orkestmeester van het Antwerp Symphony Orchestra zijn vrouwen. De verhouding is daar 42 mannen tegenover 31 vrouwen. Ik geef toe dat het nog altijd niet perfect is. In het Brussels Philharmonic zijn er 35 vrouwen op 80 musici. Dat is niet fiftyfifty, maar we zijn op de goede weg.

Zelf ben ik lid van de raad van bestuur van AMUZ, het Augustinus Muziekcentrum in Antwerpen. Ik ga naar vrij veel concerten en heb niet de indruk dat er bij de oude muziek minder vrouwen dan mannen op het podium staan, maar dat is mijn persoonlijke indruk.

Ik heb het ook eventjes nagevraagd: 48 procent van de studenten in het conservatorium van Antwerpen zijn vrouwen. Als die vrouwelijke musici dus straks allemaal op een podium komen te staan, dan ziet het er goed uit. Ik ben niet voor quota. Blinde audities, zoals de minister-president aanhaalt, lijken me de enige juiste gang van zaken, omdat dan de kwaliteit van de musicus de keuze bepaalt. Dat lijkt me artistiek gezien de enige juiste keuze. Ik vraag me gewoon af of je een aanklacht tegen seksisme oplost door zelf aan seksisme te doen, maar dat is gewoon maar een bedenking. Zoals werd gezegd: het is een signaal, dus daar kan ik mee leven.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Er werden geen bijkomende vragen gesteld, dus ik noteer dat en neem aan dat we daar in de nabije toekomst nog op zullen terugkomen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de beurzen voor het doorgeven van vakmanschap in een meester-leerlingtraject – 266 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister-president, in 2018 heeft uw voorganger, minister van Cultuur Gatz, iets nieuws gelanceerd: een eerste oproep voor beurzen in de zogenaamde meester-leerlingtrajecten. De bedoeling van die beurzen is het doorgeven van vakmanschap aan toekomstige generaties. Vakmanschap is een interessante term. Dat wordt gezien als een vorm van immaterieel cultureel erfgoed dat in de hoofden en handen van mensen zit: kennis en vaardigheden met wortels in traditie. Het kan gaan om ambachten, maar bijvoorbeeld ook om bepaalde podiumkunsten. Het doorgeven van dit soort vakmanschap is vaak een intensief en tijdrovend proces en is ook de voorwaarde om dit levend te houden. Door die beurzen hebben vakmensen de kans om intensief samen te werken met iemand die bij hen in de leer wil gaan. Voor die beurs kon men een bedrag krijgen van maximaal 2000 euro per maand.

De eerste ronde in 2018 was een groot succes. Voor een totaalbedrag van 1 miljoen euro werden 27 beurzen toegekend, voor edelsmeedkunst, borduren, wagensmeedwerk, porseleinkunst enzovoort. Op zich is dat dus een heel mooi traject geweest. Natuurlijk was dit iets dat nog heel fragiel was. Het werd voor de eerste keer gelanceerd. Het was ook niet decretaal bepaald, het was een reglement. Daarom benieuwt het me of u van plan bent om dat voort te zetten. Het is een beetje een schot voor de boeg. Ik was een beetje te ongeduldig om te wachten op uw beleidsnota, maar aangezien ik heb vernomen dat in de sector toch wel heel wat mensen zitten af te wachten of er een nieuwe call zal worden gelanceerd, wou ik toch al even bij u peilen of het uw bedoeling is om dit reglement voort te zetten.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw D'Hose, als u het regeerakkoord hebt gelezen, zult u wel hebben gezien dat deze Vlaamse Regering erfgood hoog in het vaandel draagt. We nemen dus het engagement op ons om de financiële inhaalbeweging voor cultureel erfgood die in de vorige regeerperiode is ingezet, nog verder te versterken. Ook het versterken van het expertisecentrum CRAFTS in Bokrijk is een genomen engagement. Vakmanschap blijven we dan ook een warm hart toedragen. Ik heb kunnen vaststellen dat zowel in 2018 als in 2019 dat reglement een groot succes was. Niet alleen het aantal aanvragen, maar ook de diversiteit aan trajecten was groot. Dat duidt inderdaad op een grote vraag, behoefte en bereidwilligheid op het terrein om de kennis van meesters met betrekking tot hun vakmanschap aan de volgende generatie door te geven.

Het grote succes van het reglement legde ook een aantal pijnpunten bloot. Ik denk dat dat normaal is: als je met iets nieuws start, moet je daaruit leren. Pijnpunten waren er zeker op het vlak van de zakelijke aspecten die gepaard gaan met het toekennen van die beurzen. Zo moet bijvoorbeeld het al dan niet verenigbaar zijn met sociale uitkeringen en het statuut van de werkzoekende worden uitgeklaard. Hiervoor moet zowel met de RVA als met VDAB in gesprek worden gegaan.

Ik wil dan ook de tijd nemen om het reglement grondig te laten evalueren door de administratie, niet om het bestaan ervan of de gekozen richting ter discussie te stellen, maar wel om de finetunings te doen die ik zojuist heb aangegeven. Ik wil dat doen met Cultuurloket en met de diverse stakeholders, niet alleen op het vlak van procedures maar ook inhoudelijk. Het is belangrijk om zicht te krijgen op de doelmatigheid van het instrument voor het duurzaam doorgeven van vakmanschap.

Ik maak weldra een afspraak met de administratie over de concrete timing voor dit evaluatietraject, en zal op een later moment graag de resultaten met u delen. Gezien het succes, en aangezien er in die sector een behoefte bestaat, stel ik het bestaan ervan niet ter discussie. We zullen zien hoe we de zaken die we hebben geleerd in de toepassing gedurende de eerste twee jaren kunnen remediëren.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister-president, dank u wel. Ik vraag mij af welke problemen er dan zijn met het sociaal statuut. Kunt u daar wat meer uitleg over geven? In het algemeen is de hele problematiek van het sociaal statuut van de kunstenaar echt iets waarover we in deze commissie nog vele keren zullen debatteren. Dat vraagt ook overleg met uw federale collega's. Ik weet niet of het in dit kader is dat de problematiek zich voordoet.

Evaluatie en overleg met Cultuurloket zijn altijd nuttig. Ik wil er toch voor pleiten om niet te lang te wachten om hierover duidelijkheid te scheppen. Het hele verhaal van de projecten staat onder druk, dat weet u. Er is een absoluut budgettair tekort. Het is niet alleen belangrijk om lang genoeg te wachten, maar ook om, als we ermee verder gaan, in voldoende middelen ervoor te voorzien. Het heeft weinig zin – en dat geldt voor alle projecten binnen het Kunstendecreet – om een call open te zetten als we al op voorhand weten dat er te weinig middelen zijn. Organisaties houden zich bezig met het schrijven van fantastische dossiers, en dan blijkt dat zelfs diegenen met een goede score geen middelen krijgen. Dat is pijnlijk voor zowel de overheid en de beoordelaars als voor de mensen die een dossier indienen. In dezen is toch wel enige urgentie gevergd.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Wij zijn blij dat hier voor de eerste keer wordt gesproken over investeren in mensen en niet in bakstenen. Dat is echt een hart onder de riem. Wij beamen dat we over het sociaal statuut van de kunstenaar eens

een grondig gesprek moeten hebben. Die twee gaan samen. Kunsten gaan over mensen. Ze gaan uiteraard ook over stenen, maar ook over mensen.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Ik wil ook nog eens het belang van het vakmanschap en het cultureel erfgoed onderstrepen. Ik heb daar ook in de vorige legislatuur wel wat inspanningen voor geleverd en ik heb toen ook vragen gesteld over die beurzen. We hebben altijd het initiatief van minister Gatz toegejuicht. Er zijn duidelijk verschillende onderwerpen aan bod gekomen. De beurzen die werden uitgereikt, waren mooi verspreid over heel Vlaanderen. We mogen en moeten dit eens evalueren, zowel zakelijk als inhoudelijk, zonder daarom het kind met het badwater weg te gooien. Dit is absoluut waardevol. Niemand hier twijfelt eraan dat dit op de een of andere manier moet worden voortgezet. We hebben ook gezien dat er zeer veel aanvragen zijn. Met 1,15 miljoen euro zijn de middelen beperkt. We moeten duidelijke keuzes maken. Ik wil vragen om snel over te gaan tot de evaluatie. We zijn uiteraard bereid om in dit parlement te bekijken hoe we het reglement kunnen bijsturen.

We moeten dat ook zien in het hele kader van de projectsubsidies. Dit is nu één voorbeeld. De projectsubsidies dienen niet om structureel te subsidiëren, maar kunnen wel leiden tot nieuwe zaken. Ook daar moeten we voorzichtig mee omgaan. Maar ik heb begrepen uit de discussies van vorige week dat we dit eens moeten bekijken. We moeten als politici keuzes maken en hier selectiever mee omgaan. Als we dat in het geheel bekijken, wordt, denk ik, iedereen daar beter van doordat we vooraf duidelijk keuzes kunnen maken en iedereen kan intekenen. Zo kunnen we de mensen die intekenen ook beter ondersteunen en frustraties nadien kunnen vermijden, en zo kunnen we heel duidelijk aangeven waarvoor we middelen hebben en hoe we die zullen inzetten om tot een efficiëntere werking te komen, zowel voor de organisaties die intekenen als voor de administraties en beoordelaars. We zullen daarmee tijdswinst en efficiëntiewinst boeken.

Minister, ik nodig u uit om in uw beleidsnota hierover al een tipje van de sluier te lichten, maar om in elk geval eens goed naar die projectsubsidies te kijken en daarin echt duidelijke keuzes te maken. Die keuzes moeten uit de politiek komen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Dank u, minister, voor uw antwoord.

Vakmanschap moeten we koesteren en stimuleren. Voor ons is dit ook een belangrijke vorm van projectsubsidies.

Ik wil de oproep van de heer Pelckmans steunen om het sociaal statuut van de kunstenaar te herbekijken. We moeten dat kunnen verbeteren, maar dat is uiteraard ook een federale materie. Dat mag ons echter niet beletten om vanuit Vlaanderen die oefening te maken.

We hebben al gediscussieerd over de projectsubsidies, minister-president. Ik heb daar een andere visie op. U zegt dat projectsubsidies alleen nog maar mogelijk zijn als ze het potentieel hebben om internationaal te stralen. Toch erkent u hier het belang van die subsidies voor het vakmanschap. Hoe rijmt u het ene met het andere?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw D'Hose, de problematiek is die van dubbelop. Als je een bepaald sociaal statuut hebt of werkloos bent en je kunt via dit circuit subsidies krijgen, dan loop je het risico dat bepaalde uitkeringen in het gedrang komen. Dat valt volgens mij uit te klaren met VDAB en de RVA, maar we moeten dat wel doen.

Mevrouw Segers, niets is absoluut. Het gaat over prioriteiten. Ik zeg dat de internationale uitstraling een belangrijke insteek is, maar ik zeg niet dat het nog enkel daartoe beperkt zal worden. Dat komt zeker nog aan bod als we over de beleidsnota zullen discussiëren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de Vlaamse cultuurprijzen Ultimas – 264 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): De Vlaamse Gemeenschap kent sinds 2003 de traditie dat ze jaarlijks cultuurprijzen aan toonaangevende artiesten, kunstenaars, organisaties of gezelschappen uitreikt. Dat wordt altijd heel erg gewaardeerd. Het zijn kwaliteitslabels die de overheid uitreikt om iemand echt eens op een piëdestal te zetten. Dat is altijd een fijn moment.

Er zijn twaalf prijzen. Uw voorganger heeft daarin wijzingen aangebracht, want er waren voorheen heel wat meer cultuurprijzen. Via een nieuw decreet is in het aantal wat gewied en zijn er keuzes gemaakt. Men heeft ervoor gezorgd dat alle cultuurprijzen op één avond worden uitgereikt. Daarvoor werd de uitreiking telkens aan een sectorevenement verbonden, maar in 2017 heeft men ervoor gekozen om de Ultimas in het leven te roepen. Die avond komt heel de sector samen en het is nu veel gemakkelijker om wat airplay voor cultuur in de media te krijgen, want dat blijft nog altijd een pijnpunt. De Ultima voor muziek was wel altijd een bezoek of krantenartikel waard, maar als de Ultima voor sociaal-cultureel werk werd uitgereikt, dan was daar altijd weinig aandacht voor. Daarom is de beslissing genomen om dat allemaal op één avond te bundelen.

Minister-president, aan die organisatie gaat een heel traject vooraf. Men stelt twaalf verschillende jury's van deskundigen samen. Die jury's komen verschillende keren samen en uiteindelijk wordt beslist wie de Ultima van het jaar voordien krijgt.

Ik heb nog niet in de wandelgangen vernomen of er al initiatieven in die zin zijn. Ik ben nieuwsgierig. Aangezien de Ultimas bijna een jaar geleden zijn uitgereikt, begint de tijd te dringen. Ik vraag me af of u van plan bent dit initiatief voort te zetten of dat u het anders ziet. Zult u dit weer opsplitsen in verschillende sector-momenten, zoals dat gebeurde ten tijde van minister Schauvliege?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw D'Hose, ik kan een generiek antwoord op uw tamelijk algemene vraag geven. Het is nog een beetje te vroeg. Met de opmaak van de beleidsnota's en de begroting zitten we nog volop in de fase van de beleidsvorming en is het een klein beetje te vroeg om nu al te zeggen hoe ik met de cultuurprijzen zal omgaan.

De Ultimas zijn ontegensprekelijk kwaliteitslabels waarmee we als overheid blijk kunnen geven van het cultureel belang van het werk van de laureaten. Bovendien zijn het stimuli voor de verschillende cultuurdisciplines en kunnen ze het cultureel bewustzijn verhogen. Ze genereren ook een moment waarop de cultuursector zich wat exposure kan geven. Ze komen samen en ook de disciplines die anders minder aan bod komen, kunnen dan een zekere persaandacht krijgen.

Voor de editie van de Ultimas voor 2019 zijn de verschillende deskundigenjury's in het vroege najaar bij elkaar gekomen. Ze hebben laureaten voorgedragen en de officiële uitreiking van de Ultimas 2019 is voorzien voor 18 februari 2020, in het Concertgebouw Brugge. Ik zal aanwezig zijn.

We zullen nog zien hoe we hier verder mee omgaan. Ik vraag nog even tijd, want dit zal in het licht van de beleidsnota's en de begroting worden uitgeklaard.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister-president, dat is helder. Het is heel belangrijk dat u aanwezig zult zijn. De sector zal u eens willen voelen en zien.

Minister-president Jan Jambon: Ik ga ervan dat dit voelen veeleer figuurlijk dan letterlijk moet worden genomen.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Mevrouw D'Hose, ik wil me aansluiten bij het laatste deel van de inleiding van uw vraagstelling. U hebt erop gewezen dat na de uitreiking van de prijzen ook tijd werd gemaakt om te netwerken en van gedachten te wisselen. Dat is juist en op een receptie kan dat altijd, maar er bestond ook nog zoets als het Cultuurforum. Het Cultuurforum is door toenmalig minister Schauvliege ingericht om het echt over transversale thema's in cultuur te hebben, zoals bijvoorbeeld digitalisering. De laatste keer ging het over de Vrijetijdsmonitor Vlaanderen.

Minister-president, ik zeg niet dat het altijd even geslaagde evenementen waren, maar ik laat het aan u over of zoets er moet zijn. De vraag is of u hiermee voortgaat. Vroeger waren de prijzen aan het Cultuurforum gekoppeld, daarna zijn ze er terug van losgetrokken. Misschien hebben we beide nodig, een gedachtewisseling met de sector over een transversaal thema en de prijzen. Een receptie is natuurlijk heel leuk en dan kunnen we ook netwerken, maar misschien moet er om de zo veel tijd een Cultuurforum zijn. We wachten op uw beleidsnota om te zien of hier iets mee zult doen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik kan heel eenvoudig zijn. Ik doe ook nog iets anders dan recepties. We zullen in de beleidsnota zien wat de verschillende zaken zijn. Mijn indruk is dat er veel overlapping is. We moeten nagaan of we alle edele doelstellingen zonder te veel overlappings aan bod kunnen laten komen. Ik vraag nog even tijd en daar zullen in het kader van de beleidsnota antwoorden op komen.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Ik ben het ermee eens dat we moeten opletten voor overlappings. Toen voormalig minister Schauvliege het Cultuurforum organiseerde, was er een zeer participatieve insteek. De organisatie van de verschillende tafels was zeer goed.

Ik denk dat de sector weinig nood heeft aan de zoveelste samenkomst waarbij iedereen naar 'speaking notes' zit te luisteren, en een TED Talk. Als we opnieuw naar iets participatiefs zouden kunnen evolueren, zoals dat initieel was opgevat met het Cultuurforum, dan zou dat een goede zaak zijn. Netwerken en eens iedereen samenbrengen op een groot feest, dat kan ook zeer aangenaam zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Filip Brusselmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de overdracht van het Amerikaans Theater in Brussel
– 207 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de creatie van een nieuwe Vlaamse culturele pool in het Amerikaans Theater in Brussel
– 233 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Gustaaf Pelckmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de ambities van de Vlaamse Regering met het Amerikaans Theater in Brussel
– 242 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Minister-president, na het vertrek van de VRT uit het Amerikaans Theater werd het gebouw verhuurd door de Stad Brussel, maar intussen staat het al drie jaar leeg. Ik was dan ook verheugd om in uw regeerakkoord te lezen dat u eraan denkt om in het Amerikaans Theater een nieuwe Vlaamse culturele pool te creëren. U zou dat willen laten uitbaten, of alleszins coördineren, door de Ancienne Belgique (AB). Die Brusselse concertzaal wil al jaren gebruikmaken van het Amerikaans Theater omdat ze met plaatsgebrek kampt in haar gebouw in het centrum van Brussel. De directeur van de AB stelde op 1 oktober echter dat hij het idee van zo'n unieke Vlaamse pool eigenlijk toch niet echt genegen is. Ik citeer: "Voor ons is het altijd een Vlaams-Brussels verhaal geweest. Aangezien het Amerikaans Theater in Brussel staat moet het voor iedereen van Brussel en de wijde omtrek toegankelijk zijn." Hij wees er daarna ook nog op dat een uniek Vlaams project ook wel eens een struikelblok zou kunnen zijn voor de overdracht van de federale overheid naar Vlaanderen. Daarbij komt dan ook nog het gegeven dat de Stad Brussel eigenlijk niet zo happig is op een overdracht van het gebouw naar Vlaanderen. Ze houden dat liever zelf. Dat hebben we allemaal ook uitgebreid in de krant kunnen lezen, met enkele complottheorieën errond.

Ik zou dus graag van u willen weten hoe concreet nu eigenlijk uw ambities zijn voor dat Amerikaans Theater, want er wordt toch al langer over gesproken, maar het is tijd dat er in die soap die al vele jaren duurt, eindelijk duidelijkheid wordt geschapen. Ik zou ook graag peilen naar uw reactie op de uitspraken van de directie van de AB. Vindt u het nog altijd een goed idee om dat project door hen te laten coördineren? Is het misschien niet nuttig dat we ook eens naar andere instanties of oplossingen kijken?

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, ik heb een gelijkaardige vraag met betrekking tot het Amerikaans Theater. In het regeerakkoord staat inderdaad een toch wel bijzonder interessante passage. Ik, als Brusselse Vlaming, vind het bijzonder goed dat wij onze ambitie verder tonen met betrekking tot Vlaamse initiatieven die in Brussel worden genomen. Ik denk aan de vele initiatieven die er al zijn, zoals AB, BRONKS, Kaaitheater, Beursschouwburg, de KVS. Die zijn toch zeer succesvol. Er is meestal ook wel een goede samenwerking met de Franse Gemeenschap. Ik vind het dus een goede zaak dat ook in dit regeerakkoord onze

ambitie wordt getoond met betrekking tot het Amerikaans Theater, dat inderdaad een iconisch gebouw is, waar veel Vlamingen heel wat bekende VRT-producties en -reportages hebben gezien. Ik denk bijvoorbeeld aan De Droomfabriek. Dat is maar een van de vele.

In de media, meer bepaald in De Morgen van 22 oktober, hebben we gelezen over een discussie die bestaat. Vlaanderen toont inderdaad interesse in het gebouw, dat jaren door de VRT werd gebruikt, maar ook de Stad Brussel heeft interesse. U weet dat er in Brussel nogal wat belangenvermenging is. Brussel heeft eigenlijk al meerdere zalen in haar bezit, meestal via vzw's die zeer nauw gelinkt zijn met de Stad Brussel. Ik denk aan het hele Expoverhaal, met Paleis 12. Ik denk aan de feestzaal Magdalenazaal, die men, toen ze in handen was van de Stad Brussel, plots louter La Madeleine heeft genoemd, en die dus toch wel in concurrentie is met de AB. Ik denk ook aan de Botanique, waar er ook een link is met de Stad Brussel.

Minister, ik ben recent nog eens langs het Amerikaans Theater gereden. Het is toch wel een prachtig gebouw. De theaterzaal heeft een capaciteit van 1200 zitjes. Het zou prachtig zijn om daar dans-, theater- en muziekproducties op rendabele wijze naar Brussel te halen, uiteraard met andere partners indien mogelijk. Maar dan gaat u inderdaad een akkoord moeten zoeken met de eigenaar, de Regie der Gebouwen, en dat zal dan moeten gebeuren met de Ancienne Belgique.

Hoever staat u met eventuele onderhandelingen met de Regie der Gebouwen? Ik weet dat u nog maar pas bezig bent, maar er zijn in het verleden toch al onderhandelingen geweest, dacht ik.

Hebt u een bepaalde termijn voor een mogelijke doorbraak voor ogen?

Kan de interesse van de Stad Brussel een belemmering zijn voor de plannen van de Vlaamse Regering? Ziet u ergens een mogelijke samenwerking? Op welke manier zou die samenwerking kunnen gebeuren?

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Het is een beetje vreemd om in de Vlaamse context te moeten spreken over een Amerikaans Theater. Ik wil nog benadrukken dat de vraag, zeker vanuit de Ancienne Belgique, wel degelijk gaat over een grote zaal waar dans-, theater- en muziekproducties op rendabele wijze naar Brussel gehaald kunnen worden. Die is er op dit moment niet echt. Maar niet alleen dat, men wil daar absoluut ook een broedplek voor jong artistiek talent aan koppelen. Men wil dat ook doen in het kader van een samenwerking tussen Brussel en Vlaanderen, een innovatief en uniek stadsproject in Brussel maken voor Brussel, voor Vlaanderen, zelfs voor heel België, misschien straks ook voor Amerika.

Passen de renovatie en de exploitatie van het Amerikaans Theater voor u binnen een exclusief Vlaams verhaal? Hoe ziet u eigenlijk die samenwerking met Brussel? Is daar al overleg over geweest? In welke mate wil en kan Vlaanderen bijdragen aan de financiering van dit project? Is dat op korte termijn voorzien? Hoeveel is daar dan voor voorzien? Gaat het dan alleen over de infrastructuur of ook over de latere exploitatie van een en ander? Daar moeten we duidelijk over zijn. Ik ben zelf bedrijvig geweest in de sector en heb maar al te dikwijls meegemaakt dat er bakstenen worden gebouwd en dat er dan geen geld meer is voor inhoud, personeel, logistiek. Dat zijn kostprijzen die snel gaan oplopen, zoals u weet.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Er zijn zo van die dossiers die je altijd blijven achtervolgen. Ik was in de vorige legislatuur op federaal niveau verantwoordelijk voor de Regie der Gebouwen. In de vorige legislatuur werd door minister Gatz

onderhandeld met de Regie der Gebouwen, en ook met de verantwoordelijke minister, over de overname van het Amerikaans Theater, maar men kwam niet tot een overeenkomst. Dit was ook omdat Vlaanderen niet duidelijk had aangegeven in welke constellatie men wilde werken. Wilde men aankopen, wilde men een erfpacht? Dat was niet heel duidelijk. Ik kan me dus niet echt vastpinnen op een exacte datum voor een doorbraak, maar ik ga ervan uit dat alle betrokken partijen op relatief korte termijn een oplossing willen. Zolang er geen Federale Regering gevormd is, is er daar geen counterpart om tot onderhandelingen over te gaan en zeker niet om een akkoord te sluiten. Maar zodra er een Federale Regering is, zal ik niet nalaten om die onderhandelingen zo snel mogelijk opnieuw op te starten. Als we in dergelijke dossiers concrete dingen willen zien in deze legislatuur, moeten we dat in een vroeg stadium kunnen aanpakken.

Het lijkt me logisch dat in een project van dergelijke omvang gewerkt wordt met verschillende partners, dat kan zowel over inhoudelijke als overheidspartners gaan. Voor een succesvolle invulling van dit project is het belangrijk dat iemand de eindverantwoordelijkheid heeft over het beheer van het gebouw, inclusief de verbouwingen en de uitbating.

Zoals we in het regeerakkoord gestipuleerd hebben, is voor ons de AB als Vlaamse kunstinstelling de aangewezen partner om dat te doen. Tijdens de vorige legislatuur zijn er zowel met de AB als met de Stad Brussel gesprekken gevoerd, maar werd er nog geen samenwerkingsmodel gevonden waarin de inhoudelijke, organisatorische en financiële uitdaging van dit project op een aanvaardbare manier werd ingevuld.

De Regie kan als er twee gegadigden zijn, de Stad Brussel en Vlaanderen, altijd beslissen om een openbare verkoop op te starten. Als men op federaal niveau zegt dat men van het gebouw af wil, dat het leeg staat en staat te verkrotten, dan kunnen ze altijd openbaar verkopen. Dan kom je natuurlijk in concurrentie met elkaar. Ik denk dat we, maar ook niet eindeloos, met Brussel een samenwerkingsakkoord of -model moeten vinden. Dat moet in eerste instantie de betrachting zijn.

Dat neemt niet weg dat de AB niet alleen kan instaan voor de nuttige invulling van het Amerikaans Theater. Dat is iets te ver gegrepen, er moeten partners worden gezocht. Een van die partners kan de Stad Brussel zijn, maar ook andere geïnteresseerde organisaties. Met de eventuele partners zal natuurlijk een duidelijke overeenkomst moeten worden gesloten over de concrete doelstellingen van het project en de rol die alle betrokken partners daarin hebben.

Zijn er grote investeringen nodig? Het is duidelijk dat het gebouw in de huidige toestand niet voldoet aan de normen van veiligheid, duurzaamheid, comfort en ga zo maar door. Er zijn dus aanzienlijke investeringen nodig. Er is een extern rapport opgesteld in 2018. Daarin worden de kosten van de investeerders voor inwerkingsstellinginvesteringen op minimum 34 miljoen euro geschat. U kent allemaal budgettering. Ik denk dat Jan Peumans zei dat je daar altijd een factor pi moet op toepassen. Dan spreek je inderdaad over aanzienlijke bedragen.

We willen daar inderdaad als Vlaamse Regering aan bijdragen. Dat blijkt ook uit het regeerakkoord. Er moeten verschillende pistes bekeken worden. Een van de mogelijkheden is dat de AB voor de verbouwingen leent en dat de Vlaamse Regering dan voor een subsidieverhoging ter hoogte van de leenkost die de AB moet dragen, zal zorgen. Op die manier zal die kost ook over een langere periode gespreid worden.

Mijnheer Pelckmans, u hebt ongelooflijk gelijk. Als een gebouw in prima staat is, heb je nog niets. Dat is noodzakelijk, maar absoluut onvoldoende. Daar moeten dan ook werkingsmiddelen voor voorzien worden, maar omdat we vandaag nog geen enkele timing hebben wanneer het gebouw verworven kan worden, is dat

nominatim nog niet in de begroting voorzien. Ik weet wel dat we op een bepaald moment, als we beslissen of we wel of niet in een bepaald samenwerkingsmodel stappen, de uitbatingskredieten moeten berekenen. Maar omdat er nog veel te veel variabelen zijn, is daarvoor in de begroting nog niets voorzien.

Dan is er de vraag van de heer Brusselmans. In dit dossier, mijnheer Brusselmans, 'nomen est omen'. Op basis van de beoogde doelstelling van het project, maakt de ervaring van de AB hen tot de meest geschikte coördinator, omdat ze zowel de expertise hebben over hoe ze een gebouw moeten beheren, de uitbating moeten organiseren en voor de inhoudelijke invulling moeten zorgen, als de kennis over hoe men in een Brusselse context moet werken. Neem van mij aan dat werken in een Brusselse context toch nog iets speciaals is, gezien de lasagne van bevoegdheden die zich daar situeert.

Zoals ik al heb aangegeven, betekent dit natuurlijk niet dat we geen andere partnerschappen kunnen aangaan met betrekking tot de invulling van het project. Op dit moment is de bottomline dat we wachten op een Federale Regering en dan zullen zien of de verantwoordelijke minister en de Regie der Gebouwen nog langer bereid zijn om het Amerikaans Theater te vermarkten. Ik heb binnenkort een afspraak met minister-president Vervoort, net zoals ik ook een afspraak met minister-president Di Rupo heb gehad. Ik zal niet nalaten dit dossier bij hem aan te kaarten. Ik zal dan zien wat de Brusselse inzichten in dit dossier zijn.

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb de expertise van de AB nooit in twijfel willen trekken, maar ik leid uit de reactie van de directeur af dat hij niet zo tevreden is met de inhoudelijke invulling voor het Amerikaans Theater in het Vlaams regeerakkoord. Het is op basis van dat standpunt dat ik een beetje bezorgd ben dat dit door de AB zou worden uitgebaat. Het is allemaal mooi en leuk te schrijven dat we er een Vlaamse culturele pool van maken, maar als we de inhoudelijke invulling in handen van de AB en misschien nog meer partners geven, vraag ik me af wat daarvan zal overblijven. Ik wil erop aandringen tijdens die onderhandelingen duidelijk te drukken op de visie die in het Vlaams regeerakkoord staat.

Langs de andere kant is mijn fractie blij dat u partners zoekt voor die exploitatie. Ik deel de bezorgdheid. Een baksteen is een baksteen, maar er moet ook iets in dat gebouw gebeuren, vooral omdat we vinden dat zo weinig mogelijk overheids-geld naar de exploitatie moet gaan.

Tot slot wil ik u vragen werk te maken van de onderhandelingen met onder meer minister-president Vervoort. Ik weet dat u dit hebt beloofd, maar u moet dat doen. Er moet op korte termijn een duidelijke deadline komen waaruit blijkt tot wanneer we kunnen onderhandelen. Ik weet dat het niet alleen van u afhangt, maar vooral van de federale overheid en de Regie der Gebouwen. Ik zou u willen vragen hier als minister van Cultuur of als minister-president bij de federale overheid op aan te dringen.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik noteer alvast dat u benadrukt dat het voor een succesvolle invulling van belang is dat iemand of een instelling de eindverantwoordelijkheid voor het beheer van de uitbating op zich neemt. Ik deel die mening alvast.

De meeste culturele instellingen in Brussel werken samen met andere partners. Ik geef een voorbeeld. De Koninklijke Vlaamse Schouwburg (KVS) is volledig in handen van de Vlaamse Gemeenschap, maar werkt voor bepaalde uitwisselingen en

bepaalde producties samen met het Théâtre National van de Franse Gemeenschap. Dat is zeker een mogelijke vorm van samenwerking.

Ik hoop alvast dat de Vlaamse overheid het Amerikaans Theater in handen krijgt en dat er partnerschappen met de Franse Gemeenschap of met de Stad Brussel komen. Ik hoop niet dat we terechtkomen in de situatie die we de voorbije twintig jaar in Brussel hebben gekend. Het Koninklijk Circus is in handen van een van de vzw's van de Stad Brussel. Er is een jarenlange procedure geweest ten aanzien van een privé-exploitant die het Koninklijk Circus wil uitbaten, maar uiteindelijk heeft de Stad Brussel besloten dit aan een van die vele vzw's uit te besteden. Ik denk ook aan het verhaal over de verwerving van de AB en de Botanique, wat een jarenlange communautaire strijd is geweest. Wat misschien al wat verder in het geheugen zit, is de jarenlange politieke, juridische en communautaire strijd om Kladaradatsch! op de Anspachlaan. Ik hoop dat dit met betrekking tot het Amerikaans Theater niet zal gebeuren.

Ik hoop vooral dat er goede onderhandelingen zullen volgen. U hebt minister-president Vervoort vermeld, maar ik denk ook aan burgemeester Close. Ik hoop dat de Stad Brussel geen oneerlijke concurrentiestrijd zal voeren. De vzw's van de stad baten al Paleis 12 uit en hebben al het Koninklijk Circus en La Madeleine in handen. Ik vraag me dan toch af of dat nu daadwerkelijk de taak is van een stad om dat te doen. Dat er partnerschappen zijn met de AB of een andere instelling, lijkt me ergens logisch, maar ik hoop dat zij niet op een of andere manier op de privémarkt terechtkomen en op die manier een oneerlijke concurrentiestrijd gaan voeren.

Conclusie: ik sluit mij erbij aan dat iemand de eindverantwoordelijkheid heeft. Ik hoop dat dat de AB wordt en dat er dan ook partnerschappen mogelijk zijn.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Minister-president, ook op mijn beurt dank voor het antwoord. Ik ben ook tevreden dat u de openheid hebt om echt met Brussel daar eens grondig over te praten. Ik ga er uiteraard volledig mee akkoord om dat te sturen vanuit één hand, maar laat nu alstublieft voor de eerste keer eens het uitgangspunt zijn van deze discussie dat je vertrekt vanuit de instelling, de doelen van de instelling, en niet van alle politieke contexten die daarrond hangen. Het gaat over culturele corporate governance, iets waar we zeker een volgende keer nog eens op terugkomen.

Er is echter nog meer, behalve Brussel. Heel dit project speelt zich natuurlijk in een heel groot ecosysteem af. Een aantal weken geleden heeft collega Segers het nog over het Ruisbroekdossier gehad. Er zijn mijn goede vrienden en collega's van de cultuurcentra. Er is al heel veel in Brussel. Ik denk dat we niet gebaat zijn ... Ik denk dat de cultuursector het voorbeeld moet geven van een goede samenwerking, en dat de politiek verplicht is om die oefening ook te maken: hoe zit het rond Brussel en wat kunnen we aan?

Dit gaat over ernstige financiële investeringen, infrastructuur. De begroting staat onder druk. Mag ik in naam van Groen toch de wenkbrauwen fronsen bij de budgetten die u volgens de regeernota wilt investeren in niet minder dan zeven infrastructuurprojecten, gaande van het MHKA tot Bourla enzovoort? Daar staat eigenlijk 95 miljoen euro tegenover in de hele meerjarenplanning, als ik het goed heb begrepen. Hoe gaat dat ooit allemaal met elkaar sporen met zo'n project ermee tussen?

Ten slotte, en dat is eigenlijk mijn kernpunt: moeten we ons er toch ook niet voor hoeden in deze heel penibele financiële tijden om al onze middelen in stenen te steken, terwijl tegelijkertijd een besparing van 6 procent wordt aangekondigd inzake mensen, inzake de werking van culturele instellingen? Ik wil dat ecosysteem

daar even aan vasthangen. Ik weet het, het is een uitgebreide vraag, maar ik vind het toch nuttig om dat te doen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): De laatste opmerking van collega Pelckmans brengt me een beetje in verwarring. Ik volg uiteraard zijn punt dat 6 procent besparen in een sector waar er geen vet op de soep is, heel hard aankomt. Dat betekent echter niet dat we dit project niet mogen realiseren, denk ik. Het Amerikaans Theater is een fantastisch gebouw met een mooie geschiedenis, en het zou een fantastische kans zijn voor de AB om daar samen met zo veel mogelijk andere partners in Brussel en in Vlaanderen een plek van te maken die bruisend is, die ook kans geeft aan jongeren. Ik denk dus dat dat inhoudelijk zeer, zeer goed moet worden voorbereid.

Ik sta wel volledig achter de eerste opmerking over dat collaboratieve project. Laat dat een mooi stadsproject zijn voor Vlaanderen en Brussel samen. Minister-president, ik weet dat u al lang bezig bent met dat dossier. Vanuit uw bevoegdheid als verantwoordelijke voor de Regie der Gebouwen was u al lang bezig met die overdracht naar Vlaanderen. De plannen van de AB zijn fantastisch, maar als het gebouw wordt overgedragen naar Vlaanderen, moet er dan eigenlijk geen openbare aanbesteding gebeuren, om te vermijden dat we voor jaren in juridische steekspelen belanden?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Segers, om eerst op uw laatste, technische vraag in te gaan, als er sprake is van één bod, vanuit verschillende overheden, maar gemeenschappelijk, dan kun je dat van overheid tot overheid overdragen. Als Vlaanderen en Brussel echter met elkaar gaan concurreren, welke middelen heeft de federale overheid dan om te zeggen wie dat krijgt en wie niet? Is er echter een partnerschap, of een van de twee trekt zich terug, dan kun je zonder een openbare aanbesteding een overdracht doen. Het aankoopcomité zal dan de juiste waarde bepalen, zodat dat allemaal correct verloopt, maar dan hoeft er geen openbare aanbesteding te doen – dat wat het louter technische betreft.

Mijnheer Brusselmans, wat betreft uw opmerkingen over de AB en de uitlatingen van de directeur: dat laat ik voor zijn rekening. Als we zo'n partnerschap aangaan, is het evident dat er ook een beheersovereenkomst wordt gemaakt. De dingen die u terecht opmerkt, kunnen daarin worden opgevangen.

U gaat mij geen deadline horen noemen zolang er geen Federale Regering is. Er moet aan twee voorwaarden worden voldaan. Er moet een Federale Regering zijn en de minister bevoegd voor de Regie der Gebouwen moet bevestigen dat hij of zij het pand wil verkopen. Als de federale overheid beslist dat dit niet de markt opgaat, staan we hier met onze deadlines. Die twee voorwaarden moeten dus vervuld zijn. Dat wil niet zeggen dat ik op het Brusselse toneel niet kan... Dat is iets anders. Je kunt allerlei zaken overleggen en plannen, maar voor alles hangt het ervan af of de volgende Federale Regering van dat Amerikaans Theater af wil.

Mijnheer Vanlouwe, u hebt gelijk dat ik daarover ook met burgemeester Close moet spreken. Dat was ook mijn bedoeling.

Mijnheer Pelckmans, al uw opmerkingen zijn terecht. Maar die 95 miljoen euro zijn geen vastleggingskredieten maar effectieve uitgaven. U weet ook hoe rap je bij veel van die infrastructuurprojecten aan vastleggingskredieten toe bent en hoelang het kan duren vooraleer er effectief geld wordt uitgegeven. Dat moeten we altijd in het achterhoofd houden. Die 95 miljoen euro, dat gaat over effectief te besteden geld.

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Minister-president, ik ben blij met uw antwoord, maar ik had het meer specifiek over Brussel, waar kan worden onderhandeld. Het is nu wel vrij waarschijnlijk dat dat gebouw wordt verkocht. Zekerheid is er inderdaad niet. Ik ben blij te horen dat u daar in die beheersovereenkomsten op zult hameren. Wij zullen dat zeker opvolgen.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Ik wil even, voor alle duidelijkheid, de verwarring bij collega Segers wegwerken. Groen is zeker bereid om hierover flink mee na te denken. Maar in spaarzame tijden moet je alles goed in zijn context zien. Wij vragen heel uitdrukkelijk om dat ecosysteem goed te bekijken. Daar is de hele sector bij gebaat.

Minister-president, technisch hebt u met uw opmerking over de middelen uiteraard volkomen gelijk. Maar zelfs dan nog, als u dat allemaal omzet tegenover de bedragen die al die projecten gaan opeisen, en je zet daar de investering of de besparing tegenover in mensen en in inhouden van de cultuursector: daar blijf ik mijn wenkbrauwen bij fronsen. Daarop zullen we hier zeker nog regelmatig terugkomen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het actieplan leesbevordering – 311 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Het is weer Boekenbeurs. Dan stel ik traditioneel altijd een vraag in verband met boeken en in verband met lezen. Ik trap een open deur in wanneer ik zeg dat leesmotivatie, leesvaardigheid en begrijpend lezen van kinderen, leerlingen én volwassenen her en der toch wel verontrustende resultaten opleveren. De recente cijfers over toenemende laaggeletterdheid zijn zorgwekkend. Dat is niet goed voor onze maatschappij, niet goed voor de economie en niet goed voor de cultuur, maar ook niet voor de persoonlijke ontwikkeling van ieder individu.

Het regeerakkoord zegt: "We werken verder aan een gedragen én duurzaam taal- en leesbevorderingsbeleid over diverse beleidsdomeinen heen." Leesbevordering is geen zaak van Cultuur alleen maar is transversaal. Het past evengoed in Welzijn of Onderwijs. Het Vlaams actieplan leesbevordering dateert van 2017 en daarmee willen we het Strategisch Plan Geletterdheid 2017-2024 verder versterken. Er zijn tijdens de vorige legislatuur wel pogingen geweest, zoals 'Lang zullen we lezen' van de VRT. Maar ik zie geen integrale benadering.

Zult u in overleg treden met uw collega-ministers van Onderwijs, Welzijn en Economie om tot een gedragen én duurzaam taal- en leesbevorderingsbeleid over diverse beleidsdomeinen te komen? Zult u er ook voor pleiten dat zij relevante punten uit het actieplan leesbevordering opnemen in hun respectievelijke beleidsnota's die nu naarstig geschreven worden?

Op welke prioritaire acties inzake leesbevordering wilt u de volgende jaren als minister inzetten? Ik denk bijvoorbeeld aan de verdere uitrol van Boekstart, want daar zijn nog niet alle gemeenten op aangesloten.

Is er nood aan een geactualiseerd actieplan leesbevordering?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: De urgentie om in te zetten op een lees- en taalvaardige samenleving belangt ons allemaal aan, zeker als je de recente onderzoeken rond de vaardigheid van begrijpend lezen bij lagereschool- en middelbare-schoolleerlingen ziet. Die is verontrustend, want een goede lees- en taalvaardigheid is nodig om actief deel te nemen aan het culturele, sociale, economische en digitale leven, dus eigenlijk om gewoon mens te kunnen zijn in onze huidige samenleving.

De aandacht voor en het belang van taal en taalbeleid is daarom, zoals duidelijk bepaald in het regeerakkoord, een beleidsoverschrijdend thema. Dat kun je niet aan één beleidsdomein toewijzen. Het is ongetwijfeld ook voor mijn collega's een belangrijk aandachtspunt binnen hun beleidsdomein.

Het actieplan leesbevordering biedt binnen het breder kader van een taalbeleid voor meerdere beleidsdomeinen een aantal voorstellen voor actieterreinen waarop kan ingezet worden om in een impactvol leesbevorderingsbeleid te investeren.

Wat zijn mijn prioriteiten? Ik wil de volgende jaren verder werken aan een gedragen en duurzaam taal- en leesbevorderingsbeleid. Vanuit de actiepunten die werden geformuleerd in het actieplan werden reeds verschillende initiatieven opgestart. Het actieplan vertrekt vanuit gedetecteerde noden en urgenties op het terrein. De voorgestelde leesbevorderingsacties willen concrete antwoorden bieden. Ik wil die graag voortzetten, en daarbij is Boekstart zeker een van de prioriteiten. Vanaf 2020 hebben intussen 231 van de 300 gemeenten in Vlaanderen en Brussel ingetekend voor een deelname over meerdere jaren. Het doel is om dit programma de volgende jaren verder uit te rollen over heel Vlaanderen.

Het huidige actieplan vertrekt vanuit een brede basis en focust daarbij duidelijk en terecht op een aanpak op de langere termijn. Het vormt voor mij dus een goed uitgangspunt voor het beleid van de volgende jaren. Natuurlijk moeten we continu bijsturen waar nodig. Maar we zullen vandaag nog niet met een grote evaluatie en bijsturing van dat actieplan beginnen. Laat het nu maar vertrekken, laten we het nu maar uitrollen en onderweg bijsturen waar het nodig is.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Dank u voor uw antwoord. Er zullen nog van deze vragen komen. Dat is een traditie van mij in deze commissie, omdat het belangrijk is dat we daar toch transversaal aan werken. Ik hoop dat we dat zullen terugzien in de diverse beleidsnota's. Ik ga daar ook van uit. Ik wil u bedanken voor uw inspanningen en uw antwoord. Ik denk inderdaad dat we daar verder werk van moeten maken. Het moet duurzaam zijn, daar ben ik het mee eens. Dat je onderweg bijstuurt ook. Dat neemt niet weg dat het een ernstig aandachtspunt blijft en dat we er echt werk van moeten maken. Wij kijken uit naar uw verdere initiatieven hieromtrent.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Dit is de zeer interessante, jaarlijks terugkerende vraag van de heer Meremans. Wij willen vanuit onze fractie die vraag naar aandacht voor leesbevordering zeker ondersteunen. Wij hopen dat zowel in de beleidsnota Cultuur als in de beleidsnota Onderwijs, en andere, daarover ook passages terug te vinden zijn. We kijken ernaar uit.

Elisabeth Meuleman (Groen): Ook bij Onderwijs hebben we die verontrustende cijfers gezien. We weten dat we heel hard moeten inzetten op begrijpend lezen, dat we daar vroeg mee moeten beginnen. Dat is ook in het licht van de discussie die we gisteren hebben gevoerd over taalverwerving bij heel jonge kinderen heel belangrijk.

Een van de acties die in het actieplan leesbevordering stonden, waren de leerbevorderingsnetwerken. Die waren heel specifiek gericht op de voorschoolse en heel jonge kinderen, waarin men samen met Kind & Gezin en de bibliotheken heel jonge kinderen probeerde te bereiken. In 2019 waren er proefprojecten.

Minister-president, het was de bedoeling die proefprojecten en de leesbevorderingsnetwerken verder uit te rollen. Als ik me niet vergis, is dat ook een van uw prioriteiten. Hoe zit het daarmee? Wat zijn de plannen met betrekking tot die specifieke actie, die in het licht van de gisteren gevoerde discussie, toch wel relevant is.

Minister-president Jan Jambon: Ik kan daar heel kort over zijn. We zullen het actieplan in al zijn facetten voortzetten. We zullen op dit moment niet specifiek herevalueren en bijsturen. We zullen het actieplan verder uitrollen en de leesbevorderingsnetwerk maken daar deel van uit. We gaan verder op dat spoor.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.